

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred **dve kroni** za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Mladeniški shod pri Sv. Trojici v Slov. goricah

je lepo izpal. Vkljub slabemu vremenu se je zbralo nad 400 mladeničev, ki so pokazali s tem, da našega vrlega mladeniča nič ne premaga v njegovih načrtih, tudi ne slabo vreme. Pa tudi Sv. Trojica je bila v slavnostni obleki. Mnogo zastav je viselo iz cerkve in samostana, kakor tudi iz mnogih hiš, a pred cerkvijo pa je pozdravljal mladeniče slavolok z napisom: „Pozdravljeni — Dobrodošli“ na eni in „Čuvaj, vladaj, večni Bog, mili naš slovenski rod!“ na drugi strani. Cerkveni govor, ki nam ga je govoril g. dr. H o h n j e c iz Maribora, nam bo ostal vedno v sreč. Nauke, ki nam jih je dal častiti gosp. pridigar, smo si globoko v srce vtisnili, ter jih bomo izpolnjevali. Slovesno sv. mašo je imel preč. g. P. gvardijan Nik. Meznarič.

Popoldan ob pol 2. uri, ko se je končala božja rosa iz neba, se je pričelo zborovanje. Predsednik trojiške Mladeniške družbe Š i š k o Janez pozdravi v izbranih besedah vse navzoče, na tem, že od davnih časov tako slavnem kraju Slovenskih goric.

Za njim pozdravi gospod dr. H o h n j e c ter v kratkih besedah oriše pomen in namen Z. S. M. Pozdravlja brata telovadca, ki sta prihitela iz bele Ljubljane v naše lepe gorice, zastopnika iz Koroške in vse mladeniče, ki so od blizu in daleč prihiteli na shod.

Zatem nastopi slavnostni govornik Franc Ž e b o t, ki v kratkih potezah oriše pota, po katerih naj naš slovenski mladenič hodi in nauke, po katerih se naj ravna. Naj si bo v svesti, da smo si te nauke globoko v srce vtisnili ter se bomo tudi po njih ravnali.

K besedi se je oglasil preč. g. gvardijan, ki navdušuje navzoče, da naj ostanejo zvesti naukom, ki jih tukaj slišijo.

Zdaj pride zadnja točka: Pozdravi:

Vojteh Jeločnik pozdravlja v imenu „Zveze telovadnih odsekov“ v Ljubljani in vabi mladeniče, da v obilnem številu prihite 26. julija v Škofjokolko.

Franjo Pue navdušuje navzoče, naj krepko delujejo po načrtu, ki so ga danes razvijali tu razni govorniki. Jožef Krof iz Pliberka pozdravlja v imenu koroških mladeničev. Govorili so še: Kranjc Fr. od Sv. Bolfenka, Sparl iz Jarenine, Poljanec od Sv. Antona, Breznik od Sv. Jurija v Slov. goricah, Roškar od Sv. Benedikta, Hauptman od Sv. Križa nad Mariborom, Urbanič od Sv. Ane, Borko Franc od Sv. Antona. Končno še pozdravi g. kaplan Bosina od Sv. Jurija. To je bilo res lepo, so se glasile vesti od raznih uglednih mož, ki so bili tudi navzoči. Shoda sta se udeležila tudi poročevalca slavnihi listov „Stajerca“ in „Nar. Lista“.

Sprejela se je sledeča

resolucija :

Slovenski mladeniči, zbrani na mladeniškem shodu pri Sv. Trojici odločno protestirajo proti pohujšljivemu delovanju naših liberalcev, ki s svojimi lažnauki in s svojim časopisjem spravljajo naše dijaštvo ob vero in pravo ljubezen do domovine; kakor se to godi v Celju in dr., kakor tudi to, da pri prostemu ljudstvu s svojo hinavsko pobožnostjo mečejo pesek v oči.

Prišli so sledeči brzjavci in pismeni pozdravi:

Slovenski narod čaka boljša in lepša bodočnost, ker ima tako vrlo mladino. Živeti slovenski mladeniči, zbrani pri Sv. Trojici. Dr. Korošec.

Maribor. „Na tebe, zlata oj mladina, upa tužna domovina.“ Slovanska brata Ciril in Metod naj blagoslovita vas in vaše delo. Vedno z vami mariborski bogoslovci.

Maribor. Naprej neprestano veslajmo. Uredništvo „Našega Doma“.

Maribor. Našim prijateljem, katoliško-narodnim mladeničem pošilja rodoljubne pozdrave uredništvo „Slov. Gospodarja“.

Maribor. Naprej zastava slovenskih mladeničev. Bog daj obilo uspeha. Slov. kat. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru.

Slov. Bistrica. Mladeniči, le krepko naprej — veri in domu zvesti vselej — naj zvezo vam Bog blagoslovi — pa pridejo lepši nam dnovi. Laponski mladeniči.

Buče. Praznik mladeničev bodi pozdravljen. Živeti slovenski mladeniči na zborovanju pri Sv. Trojici. Franc Krepek, Janez Korošec.

Zavrč. Slovanska brata sv. Ciril in Metod naj sprosita, da bi mladeniški shod obrodil obilno dobrega sadu. Bralno društvo v Zavrču.

Wildon. Vsem na shodu zbranim mladeničem pošiljata iskrene pozdrave Janko Wela, Lojze Poš.

Rožni dol pri Köflachu. Zbranim tovarišem pošiljamo iskrene pozdrave. Žalosti nas, da se mi ne moremo tega shoda udeležiti. Prosimo, da se tudi nas spominjate. Mnogo slovenskih mladeničev iz Rožnega dola. Ferd. Fras.

Zader. Dragi tovariši! Ker sem daleč od vas, zadržan radi orožnih vaj v Dalmaciji, ter se radi tega ne morem osebno udeležiti vašega shoda, vas vse vrle in nevstrašene mladeniče, vas hrabre bojevnike za našo sveto stvar, tem potom najpriskrneje pozdravljam.

Iskreno želim, da bi se vsi mladeniči Slov. goric zbrali pod zastavo „Zveze slovenskih mladeničev“, ter da bi se vsi skupno, kot en mož, bojevali za uresničenje naših svetih idej v prid in blagor naši mili domovini! Mladeniči! V združenju je moč, v združenju je zmaga, v združenju je bodočnost naše domovine! Vrli mladeniči! Le vedno naprej neustrašeno! Franjo Kramberger.

Svoboda, enakost, bratovstvo.

Ni menda besed, ki bi jih liberalci in demokrati tolikokrat rabili, kakor so besede: svoboda, enakost, bratovstvo. Z lepimi in sladkimi besedami opisujejo te besede, in tako hočejo na svojo stran zvabiti priprosto ljudstvo, ki seveda, nič hudega sluteč, kaj rado verjame tem sladkim besedam. Da pa bo moglo ljudstvo spoznati njih namen in se jih odslej tem lažje ogibalo, zato je prav umestno, da se besede: svoboda, enakost, bratovstvo natanko razložijo in da se pokaže, kaj pravzaprav liberalci nameravajo s temi besedami.

Svoboda.

Največ se liberalce sliši govoriti o svobodi. Pravijo: človek je rojen prost, lahko misli, govori, dela, kar mu ravno na misel pride, in še veliko drugega govore. Poglejmo tedaj vsako teh točk nekoliko bolj natanko in videli bomo, koliko je na tem resnice.

Najprej govore: človek je rojen prost. Prva točka, pa tudi prva velika napaka. Poglejmo, če je res tako! Človek je že kot otrok podložen svojim starišem, jih mora ubogati, spoštovati. On najde marsikaj; najde hišo, katere on ni sezidal, najde lepo posestvo, katerega on ni pridobil. [Kako hoče biti tedaj prost od tistih, katerim vse to pripada? On jim mora biti podložen in jim mora dati pravi co. Ako bi tega ne hotel storiti, bi bilo toliko, kakor da bi svojega gospodarja spodil s posestva. Kaj takega storiti, bi bila seveda velika predrznost. Ako tedaj liberalci trde: človek je rojen prost, je to velika laž. Človek naj se torej zaveda, da ni rojen prost in da mora biti drugim podložen.

Posebno dopadenje pa imajo liberalci nad prostostjo misli. Pravijo namreč: od misli ni nič plačati. Po njihovi misli sme tedaj človek vse misliti, dobro in slabo. . . . Pa to ni tako. Ako je postavil Jezus Kristus sedem zakramentov, ni dovoljeno misliti, zakramentov je le pet ali pa še celo deset ali kaj takega. Ako je On učil, sv. cerkev je nezmotljiva učiteljica božje resnice, njo poslušajte, ni dovoljeno, misliti, ona se moti v tem, kar uči. Ako liberalci oznanjujejo prostost misli, je to razžaljenje Jezusa Kristusa, kateri se je ponižal, da je prišel na svet in nas učil božje resnice, katere smo dolžni sprejeti in ne, smemo misliti kaj njim nasprotnega. Ako pa je Bog k nam resnico govoril, kdo ima po-

tem oblast in pravico, si jo po svoji glavi razlagati? Ako kdo meni, da sme misliti, kar hoče, je to zelo neumno. Mi smemo le dobro misliti, to zahteva že sama zdrava pamet. Ako pa nam je prepovedano vse misliti, kar nam ravno pride na misel, koliko bolj nam je prepovedano vse storiti, kar mislimo in hočemo. Misliti, delati hočemo le to, kar je dobro, a slabega pa nikdar ne. Torej je liberalni stavek: od misli ni treba nič plačati, velika zmeta in napaka.

Enakost.

Sedaj pa pridemo na enakost. Kaj pa hočejo pravzaprav tisti, ki zahtevajo enakost? Hočejo, da ne bi bilo nobenega razločka med tistimi, ki zapovedujejo in med tistimi, ki poslušajo. Dalje hočejo, da bi bili vsi meščani jednaki pred postavo. Ako pa jih vprašate, zakaj to zahtevajo, odgovori ta: ker nas je Bog vse jednake ustvaril; zopet drugi: vsi ljudje imajo eno in isto človeško naravo.

Poglejmo tedaj te točke! Prva je: Bog je vse jednake ustvaril. Čudno! — Glede pameti so seveda kolikor toliko vsi ljudje jednaki, ker imajo vsi ljudje pamet, le norci ne. Tega noben človek ne taji. Če pa, se oziramo na različne zmožnosti, postavo, značaj itd., vidimo, da se popolnoma razlikujejo med seboj. Eni imajo pet talentov, drugi dva, nekateri celo samo jednega; eni so vedno veseli, drugi zopet mrzli in se drže kakor pust v pratiki; eni imajo dober, blag značaj, drugi pa slab, pokvarjen, tako da se ž njimi niti govoriti ne da. To tedaj ni res, da bi bili vsi ljudje jednaki od narave.

Pojdimo dalje! Ako pogledamo malo po svetu, vidimo pač, kaj vse počenjajo ljudje. Veliko število je takih, ki delajo slabo, za Boga se malo brigajo, da, celo nič; drugi pa delajo dobro in vsako delo opravijo dobro in skrbno. Glede te točke bi se dalo veliko povedati, pa naj zadostuje toliko.

Druga zahteva liberalcev se glasi: vsi državljani morajo biti jednaki pred postavo. V jednom pomenu je popolnoma prav, ker tako tirja pravičnost, a v drugem pomenu je napačno, ker pravičnost sama zahteva narobe. Ako se dva prepirata n. pr. za kako njivo, mora sodnik pravično razsoditi; on se ne sme ozirati na to, kdo je tožnik, ali je bogat ali pa ubog človek. Vsak naj prejme po svojih delih. Da prejme vsak svojo zasluženo kazen, je pravično; da bi pa vsi enakomerno prejeli, to bi bilo krivično. Po vzgledu bo stvar jasna. Ako obsodite n. pr. tistega v rudokope ali pa na galejo,

LISTEK.

Lev N. Tolstoj — Ivo Česnik.

Svečka.

To je bilo pri gospodi. Vsakovrstna je bila gospoda. Bila je taka, ki je mislila na smrtno uro in Boga in imela usmiljenje z ljudmi, in bila je kot psi — Bog mi grehe odpusti! Zlobnejših ljudi ni bilo kot so bili oskrbniki iz podložnih kmetov: iz prahu do gospoda! In radi njih je bilo življenje hujše od vsega.

Tak oskrbnik je čepel na gospodovem posestvu. Podložniki so bili na tlaki. Zemlje je bilo mnogo, — in zemlja je bila rodovitna, — in vode in koga in lesa. Za vse bi bilo dovolj — za gospoda in za mužike, da ni gospod postavil za oskrbnika svojega podložnika iz drugega posestva.

Oskrbnik je dobil oblast in je gulil mužike. Bil je oženjen — imel je ženo in dve odrasli hčeri — in si je nagraabil denarja; živel bi lahko brez greha, pa je bil zaviden in je padel v pregrehe. Začelo se je tako, da so morali biti mužiki čez uro na tlaki. Sezidal je opekarno in spravljal na delo vse žene in mužike in prodajal opeko. Mužiki so se šli pritožiti v Moskvo k gospodu, pa, se jim ni posrečilo. Odposlal jih je in ni vzel oskrbniku vaje iz rok. Oskrbnik je zvedel, da so se šli mužiki pritožiti in se je zato maščeval. Še hujše je bilo njih življenje. Med mužiki so se našli neverni ljudje. Začeli so nositi oskrbniku novice o svojih barbih in tožiti drug drugega. In pobunil se je ves narod in oskrbnik je postal še zlobnejši.

Kmalu je oskrbnik doživel, da se ga je začel narod bati kot ljube zveri. Če se je peljal po vasi, se je vse poskrilo pred njim, da mu le ni prišlo

pred oči. In oskrbnik je to videl in je zival še hujšo jezo zato, ker so se ga bali. Z bičem in delom je mučil ljudi in mnogo muk so pretrpeli mužiki radi njega.

Zgodilo se je, da so take zlodje ubili, in o tem so jeli mužiki govoriti. Shajali so se na tihem in tainoni izmed njih je rekel: „Ali bomo še dolgo gledali tega zlodja? Na mah pade — če ga ubiješ, ni greh.“

Zbrali so se nekoč mužiki pred veliko nočjo v gozdu; oskrbnik jih je poslal čistit gosposki gozd. Zbrali so se pri obedu in so začeli govoriti.

„Kako moremo“, pravijo, „zdaj živeti? Do kože nas gulj, z delom nas je mučil; niti po dnevu in niti po noči nam ne da oddiha, ne nam ne ženam. Ako mu ni kaj po godu, prileti in nas tepe. Semjon je umrl radi njegovih udarcev, Arazima je izdihnil v mukah. Česa še čakamo? Danes zvečer pride zopet sem in počne razsajati; samo s konja ga pahneš, udariš s toporiščem, in konec je komedije. Zagrebeš ga kje kot psa in ostanke pomečeš v vodo. Samo to veljaj: vsi za enega, ne izdamo se.“

Tako je govoril Vazilij Minajev. Boj nego vsi je bil hud na oskrbnika. Vsak teden ga je bičal in ženo mu je izneveril, vzel jo je k sebi za kuharico.

Tako so se zgovorili mužiki in zvečer je prijezdil oskrbnik. Od zgoraj je prijezdil, vedno je zmerjal, da ne sečejo prav. Na kupu je našel tudi lipo.

„Nisem vam ukazal sekati lip? Kdo jo je podrli? Povejte, sicer vse nabijem!“

Začel je vpraševati, v čigar vrsti je lipa. Pokazali so na Sidora. Oskrbnik je nabil Sidora po licu do krvi. Tudi Vazilja je natepel z bičem, ker je bil njegov kup majhen. Potem je odjezdil domov.

kateri je bil že večkrat obsojen k taki kazni, ni to za njega posebno huda kazen, ker je že navajen takih reči. Ako pa obsodite kakega imenitnega meščana ali bogataša k ravno isti kazni, je to za njega veliko hujše. Prvemu se ni treba bati, da bi zgubil dobro ime, a drugemu se je bati, in tako mu ga vzamete. Prvi je navajen na tako življenje in bo malo trpel; ta pa je v nevarnosti, da umre v nekaterih mesecih. Grešila sta sicer oba jednako; pa če bi bila oba jednako kaznovana, bi bila to krivica . . .

Bratovstvo.

Tretja beseda, katera se mnogokrat sliši, je bratovstvo. V imenu bratovstva zaničujejo celo človeštvo. Zelo se širi krivo mnenje, vsi smo bratje. Ako bi ta stavek prav razumeli, bi ne bilo to nič napačnega, ampak še celo nekaj hvalevrednega. Kaj moramo misliti lepšega, kakor pravo bratovstvo? Ker pa se to napačno razlaga, je tedaj potrebno, da pogledamo malo, koliko je vredno tisto bratovstvo. Bratovstvo se imenuje ljubezen in vendar vniči pravo ljubezen in prinese neslogo. Vsem je znana ona francoska revolucija. Takrat so začeli govoriti o bratovstvu. Tisti, kateri so vpeljali bratovstvo, so dali mnogo, mnogo tisoč najboljših državljanov pomoriti in nazadnje so se še med seboj začeli klati. To je bilo lepo bratovstvo! V kateri državi ni ljubezni, tam je vse narobe. Služabniki se vzdigujejo proti svojim gospodarjem, gospodarji pa proti svojim podložnim. Vse gre križem, vse je z jedno besedo: nova babilonska zmešnjava.

Kaj pa hočejo liberalci in demokrati, ko vpijejo: bratovstvo, svoboda, enakost? Njihov namen je: vničiti sv. katoliško cerkev. Vse, kar je svetega in lepega, zaničujejo, z Boga se norčujejo, božje čednosti zasmehujejo. Kako delajo dandanes s sv. cerkvijo na Francoskem, mi ni treba opisovati, ker je vsakemu izmed nas dovolj znano. Vsakemu dobremu katoličanu mora srce krvaveti, ko bere poročila iz Francoske in čita dejanje in počenjanje barskih iramazonov in njihovih pomagačev. To je tedaj tisto njihovo bratovstvo, katero tolikokrat povdarjajo in s tako lepimi — pa praznimi frazami opisujejo in opevajo!

Poglejmo, še zdaj, kake nasledke ima liberalizem. Liberalci in drugi kričijo: „svoboda“ in pravijo, vse je prosto; človek lahko stori, kar mu ravno pride na misel. Ako bi bilo to res, bi bilo to nekaj strašnega. Kje bi bila potem cerkvena ob-

last, kje posvetna? Kdo bi se potem brigal za zapovedi in postave sv. cerkve, za naredbe države? Vse bi bilo narobe. Tega si sploh misliti ne moremo. Liberalci pa niti sami ne vedo, kaj govore. Glede enakosti bi bili potem vsi jednaki. Kdo bi potem zapovedoval, kdo ubogal? Nihče, ker vsakdo bi hotel biti prvi. Glede bratovstva bi bilo ravno tako. Ako smo vsi jednaki in bratje, zakaj bi potem podložni ubogali svoje predstojnike, zakaj jim služili? Vedna revolucija bi bila in vedni nemiri in prepiri, ako bi bilo to. Bog nas obvaruj! To so tisti strašni nasledki liberalizma, kjer vladajo in prevladujejo liberalci!

Krščanski možje in tudi vi, mladeniči! Pazite, da se tudi pri nas ne zaleže liberalna zalega. Pa kaj govorim? Saj je tudi že pri nas, žalibože; toda, da ne bomo tako daleč prišli, kakor na Francoskem, zato še ni izgubljen čas; le na noge, možje, zdaj še lahko popravimo, kar smo do zdaj zamenarili. Posebno ob času volitve, takrat, možje volilci, pokažite, kaj da ste in da pri nas še ni zrelo polje — za liberalizem!

P. H.

Okoli po svetu.

Rudarski pazniki. Poslanec dr. Benkovič je stavil samostojni predlog, da se paznike tudi uvrsti v zakon za trgovske uslužbence, ki se ravnokar razpravlja v odseku.

Sole na kmetih. Uradni List v Rumuniji naznanja postavbo, da se na kmetih preosnujejo šole tako, da se bodo učenci in učenke v višjih razredih učili praktičnega kmetijstva. Pri vsaki šoli bo 3/4 ha zemlje, ki jo bodo obdelovali šolarji po navodilih učiteljevih.

Brambeni odsek je sprejel postavbo o zvišanju novincev.

Razpisane so deželnozborske volitve za Istro.

Postavo o bomiškem zavarovanju nameravajo preosnovati.

Za državne uslužbence je določeno 18 milijonov kron.

Državna zbornica je rešila proračun, ki ga je potrdila tudi gospodarska zbornica. Sedaj je pa vlada predložila še obširen dnevni red, da se reši še pred počitnicami. Razni poslanci pa skušajo z nujnimi predlogi onemogočiti izvršitev tega dnevnega reda. Povišanje naklade na žganje ne pride pred jesenjo na vrsto.

Šešli so se zopet zvečer mužiki in Vazilij je začel govoriti:

„Eh, bratje! Ne ljudje, vrabci smo. Postavimo se, postavimo, pa pride čas, vsi se poskrijemo. Tako so se zarotili vrabci zoper jastreba. Ne izdamo drug drugega, ne izdamo, postavimo se, postavimo! Ko je priletel, so bili vsi pod koprivami. A jastreb je ugrabil, kogar se mu je zdelo in ga odnesel. Priskakali so vrabci: čivk, čivk — enega ni. Koga ni? Vanjke ni. E, to mu je prav, ta jo je zaslužil. Tako delate tudi vi. Samo izdajte ne, izdajte ne; ko se je spravil na Sidora, bi udarili nanj in konec bi bil. Tako pa: ne izdajati, ne izdajati, postavimo se, postavimo, a ko je priletel — vi pod grm.“

Tako so govorili vedno bolj pogosto in so do cela sklenili, da ubijejo oskrbnika. Kvaterni teden je oskrbnik obvestil mužike, da bo do Veliki teden delali tlako, orali za oves. Mužike je to žalilo in so se zbrali kvaterni teden pri Vaziliju na dvorišču in zopet začeli preudarjati.

„Je-li pozabil na Boga“, so pravili, „in hoče počenjati take stvari, res ga je treba ubiti. Poginemo tako in tako.“

Prišel je k njim tudi Peter Mihejev. Miren človek je bil Peter Mihejev in se ni strinjal z mužiki. Prišel je, Mihejev poslušat njih besede in je rekel:

„Velik greh ste si izmislili, bratci. Dušo pogubiti — važen čin. Tujo dušo pogubiti je lahko, a kako bo naši duši? On dela hudo, hudo ga pogubi. Treba je trpeti, bratci.“

Vazilij se je razsrdil nad temi besedami:

„Stara pesem“, je rekel. „Človeka je greh ubiti. Res, greh je, pa kakšnega človeka? Če dobrega človeka ubiješ, je greh, a takega psa je ukazal tudi Bog. Besnega psa moramo ubiti iz ljubez-

ni do ljudi. Če ga ne ubijemo, bo greh večji. Zakaj trpinči ljudi? In če mi trpimo, trpimo radi ljudi. In ljudje nam izkazujejo hvalo. Če pa gremo naražen, bo vse pretepel. Mihejič, ti žbodaš bedarijo. Ali je manjši greh, če gremo na Kristov praznik delat? Ti sam ne pojdeš.“

In Mihejič je odgovoril: „Zakaj bi ne šel?“ Pravi: „Pošljejo me in pojdem orat. Ne sebi. A Bog ve, žigav greh je; da le Njega ne pozabimo. Bratci, jaz ne govorim pa svoje. Ko bi nam bilo zapovedano, povračati zlo z zlom, bi nam dal Bog zapoved, a nam je drugače rečeno. Ti začneš z zlom in zlo pride vate. Če ubiješ človeka, ni modro. Kri ostane na duši. Če ubiješ človeka, si okrvaviš dušo. Misliš si — hudobnega človeka sem ubil, misliš si — zlo sem izkoreninil, a glej: večje zlo, si zasadiš nase. Pokori se bedi, in beda se ti pokori.“

In tako se niso dogovorili mužiki: bili so različnih misli. Nekateri se strinjajo z Vazilijevimi besedami, drugi s Petrovimi: ne zaidi v greh, ampak trpi!

Odpraznovali so mužiki prvi dan, Veliko nedeljo. Proti večeru pride starosta s pisarji iz gosposkega dvora in pravi:

„Mihajl Semjonovič, oskrbnik, je ukazal jutri nabrati mužikov in orati za oves. Starosta je obšel s pisarji vas in obvestil vse, da gredo drugo jutro orat, nekateri za reko, drugi ob veliki poti. Jokali so mužiki, a nepokorni niso smeli biti; zjutraj so peljali pluge in začeli orati. V cerkvi vabi k prvi maši, ljudje povsod posvečujejo praznik — mužiki orjejo.“

Mihajl Semjonovič, oskrbnik, se je vzbudil kasno in šel gledat po gospodarstvu: domače — žena in hči udova (prišla je za praznike domov) so se načedile in napravile; hlapec jim je napregel

Na Velehradu na Moravskem je imela katoliška kmečka mladina svoj prvi letošnji shod, ki se ga je udeležilo 5000 oseb.

Rektor graškega vseučilišča je zaključil semester, ker ni mogel pomiriti svobodomiselnih dijakov.

Požar. Velikanski požar na Bledu je na sv. Petra dan napravil grozovito škodo, ki se ceni nad 500.000 K. Pogorelo je vsega skupaj nad 80 zgradb. Državni poslanec Pogačnik je vložil prošnjo za podporo.

„Cech“ objavlja oklic za splošni češko-slovanški katoliški shod, ki se vrši od 29. avgusta do 2. septembra v Pragi.

Siczynski, morilec grofa Potockega, je bil pri porotni obravnavi obsojen na vislice, obenem se je sklenilo, da se ga priporoča milosti. Zagovornik Siczynskega je vložil ničevno pritožbo.

Sneg na Petrovo. Cela marmaroška župnija na Ogrskem je bila na Petrovo pokrita s snegom.

Ruska дума je sprejela predlog, da se zgradi druga proga na sibirski železnici. Stroški so proračunani na 100 milijonov kron.

Ruski car namerava obiskati italijanskega kralja v Racionu.

Republikanski zbor je sklenil proglasiti za predsedniškega kandidata Združenih držav dose danjega državnega vojnega tajnika Tafta.

Rumunska vlada je izdala odlok, ki prepoveduje izvoz krme iz Rumunije.

Italijanski parlament je sprejel zakon, ki dovoljuje vojnemu ministrstvu velikansko svoto v svrhu obrambe vzhodne meje.

New-York. Tu vlada neznosna vročina. 8 oseb je umrlo za solnčarico. Prebivalstvo biva po noči po parkih. Ulice so prazne. Na meteorološki opazovalnici kaže: toplomer 44 stopinj, v nekih ulicah pa celo 49 stopinj.

Razgled po domovini.

Izpremembe na mariborskih srednjih šolah. Gimnazijski profesor Ivan Košan je dobil mesto na prvi državni gimnaziji v Gradcu, gimn. prof. dr. Hans Mörtl mesto na III. državni gimnaziji v Gradcu, realski prof. Adam Schuh je prestavljen na Dunaj, realski profesor Evgen Weber v Gradcu.

Imenovanja. Višje deželno sodišče v Gradcu je imenovalo tukajšnjega sodnijsko-kanclijskega pomočnika Friderika Druževiča in finančno deželno ravnateljstvo tukajšnjega kanclijskega pomočnika pri

tlego; peljali ste se k maši in se vrnili; dekla je postavila samovar, prišel je tudi Mihajl Semjonovič in so začeli piti čaj. Napil se je Mihajl Semjonovič čaja, zapalil pipo in pozval starosta.

„No, kako je“, pravi, „ali si postal muzike orat?“

„Poslal, Mihajl Semjonovič.“

„Kako, ali so šli vsi?“

„Vsi so šli, razstavlil sem jih sam.“

„Razstavlil si jih, razstavlil, ali pa orjejo? — Pojdi in poglej, pa povej, da pridem po obedu. Desetino morajo izorati na dve orali, dobro naj orjejo. Če bo skaženo, ne bom gledal na praznik.“

„Pokoren, sluga.“

In odšel je starosta, pa Mihajl Semjonovič ga je poklical nazaj. Poklical ga je Mihajl Semjonovič, a sam je bil v zadregi, hotel je nekaj povedati, a ni vedel, kako. Naposled se je spravil in rekel.

„Da, ti poslušaj, kaj govore oni, razbojniki o meni? Kdo se roga in kaj govori, vse mi povej. Poznam jih, razbojnike: ne ljubi se jim delati, samo na boku bi ležali in lenobo pasli. Zrli bi in pa praznovali — to imajo radi, a nato ne mislijo, da zakasniš, če opustiš oranje. Tako glej in poslušaj njih besede, kaj kdo pravi; vse mi povej! To moram vedeti. Stopi in poglej in mi povej vse, ne taji ničesar!?“

(Obrnil se je starosta, odšel, sedel na konja in pojezdil k muzikom na polje.

Oskrbnikova žena je slišala moževe besede, ki jih je rekel starosti, prišla je k možu in ga začela prositi. Oskrbnica je bila mirna žena, in srce ji je bilo dobro. Kjer je mogla, je mirila moža in branila muzike pred njim.

Prišla je k možu, je začela prositi.

„Dragi moj, Mišenka!“ pravi, „na velik dan,

finančnem uradu Jožefa Snel kanclijskim oficijantom.

Imenovan je g. Anton Hohnjec, naučitelj v Kozjem, za učitelja v mariborski kaznilnici.

Iz davčne službe. Prestavljeni so: davčna oficijala Anton Planinc iz Celja v Ivnico, Matija Sevnik iz Šoštanja v Vildon za kontrolorja, davčni asistentje Maks Zwirn iz Konjic v Sevnico, Matija Habjanič iz Ormoža v Ptuj, Karol Mraz iz Sevnice v Celje, Rudolf Starkl iz Sevnice v Ormož, Karol Živko iz Radgone v Lipnico, Anton Gorjnshek iz Lipnice v Celje, evidenčni geometer Roman Doleczek iz Ljutomera v Murau in davčni asistent Jos. Živny od davčnega upraviteljstva v Gradcu k okrajnemu glavarstvu v Celje.

Iz šole. Na petrazredni ljudski šoli v Kapelah pri Radencih je razpisano mesto stalnega, ali začasnega učitelja s prostim stanovanjem. Prošnje do 20. julija t. l. — Na štirirazredni ljudski šoli pri Sv. Marjeti ob Pesnici je razpisano mesto stalne učiteljice. Prošnje do 20. julija t. l. — Na petrazredni ljudski šoli v Križevcih pri Ljutomeru je razpisano mesto stalnega učitelja in na ljutomerski okoliški šoli, mesto začasnega učitelja ali učiteljice. Prošnje do 20. t. m.

Poslanec Roškar je vložil interpelacijo na naučno ministristvo zaradi zidave nove šole v Grušovi, kjer se je delalo na podlagi krivih meritev.

Jubilejne znamke Slov. kršč. s. o. c. z v. z. i. S. K. S. Z. je sklenila nabirati obrabljene poštne znamke, ter jih razpečavati v korist obmejnim knjižnicam. Rodoljubi, nabirajte pridno poštne znamke, ter jih pošljite S. K. S. Z. v Maribor. S. K. S. Z. sprejema hvaležno tudi jubilejne krone.

Maribor. Dekanijska duhovščina, dne 6. t. m. zbrana na običajni konferenci pod vodstvom preč. g. stolnega župnika Fr. Moravca, je darovala 62 kron 40 vin. za S. K. S. Z.

V mariborskem mestnem ribniku sta utonila pri zabavnem veslanju mlada trgovska pomočnika Alojzij Nudl in Emil Moschitz. Čoln se jima je prevrnil.

Maribor. Gospodje bogoslovci so na Petrovo priredili pomenljivo slovesnost v proslavo treh velikih jubilejev. Udeležil se je te slovesnosti preč. kn. šk. kapitelj, g. profesorji in tudi več odličnih gospodov duhovskega in svetnega stanu. Pevske točke so uspelo dobro, kar je zasluga g. pevovodja Bogoviča. Posebno pa so se odlikovali gospodje govorniki. G. M. Krajnc je govoril slovenski o Lur-

na praznik Gospodov ne greši, radi Krista, odpusti muzike!“

Ni poslušal Mihajl Semjonov ženinih besedi, samo smejal se ji je.

„Ali te že ni dolgo“, je rekel, „oplazila palica, da si postala tako silno drzna — ali se ne brigáš za svoje delo?“

„Dragi moj Mišenka, imela sem hude sanje o tebi. Poslušaj me, odpusti muzike!“

„To ravno pravim: vidi se, da si se našrla vina in misliš, da se ne prime palica tvojih pleč. Pazi!“

Razsrdil se je Semjonovič, udaril ženo s prižgano pipo po zobeh, jo odpodil od sebe in ukazal napraviti obed.

Pojedel je Mihajl Semjonovič pirogo, juho s svinjino, pečnega prašička, mlečne rezanke, izpil črešnjevko, pokusil sladke piroge, poklical kuharico, in ji ukazal peti, sam je pa vzel kitaro in jo spremljal.

Sedel je Mihajl Semjonovič veselega srca, igral, prebiral strune in se smejal s kuharico. Došel je starosta, se poklonil in začel pripovedovati, kaj je videl na polju.

„No, kaj, ali orjejo? Ali izorjejo desetino?“

„Izorali so že več kot polovico.“

„Ali ni kaj skaženega?“

„Videl nisem, dobro orjejo, bojijo se!“

„A kaj pa, ali so lehe dobre?“

„Lehe so mehke, kot mak se razspljejo.“

Oskrbnik je pomolčal.

„No, ta o meni, kaj govore — ali se rogajo?“

Starosta je jecljal, a Mihajl Semjonovič mu je velel povedati vso resnico.

„Povej vse: ne svojih, njih besede boš govoril. Če poveš resnico, te nagradim, če jih prikriješ

ski Materi božji, g. M. Sagaj latinski o sv. očetu Piju X. in g. J. Pintar nemški o cesarju Francu Jožefu I. Visokim jubilejem primerno zasnovane misli so v izbranih besedah prednašali z uprav mladeniškim navdušenjem. Čast jim!

Mariborski glavni kolodvor bo znatno preurejen.

Utopljenca so potegnili iz Drave dne 22. junija. Ležati je moral že kakih 3—5 dni v vodi. Našli so pri njem denarnico in papir, iz katerega se je videlo, da mu je ime Franc Sturm.

Kamnica pri Mariboru. Dne 4. julija, na predvečer naših slovenskih apostolov bratov sv. Cirila in Metoda, smo po vseh gričih zakurili lepe kresove, ali največji kres je bil na vrhu Auberg na posestvu novega slovenskega gospodarja, kjer so tudi pokali možnarji, da se je grič tresel, in to vse v znamenje, da še tudi tukaj slovenski narod živi ter ceni svoje drage svetinje: krščansko vero in slovenski jezik. Svojo slovensko domovino čuvajmo in branimo proti tujcem! V njej počivajo naši očetje in pradedje, in v njej bomo počivali tudi mi, njihovi sinovi! Sosede mikajo obmejna posestva, slinje se jim cede po lepih planinah, po zeleni slovenski Štajerski, ampak mladeniči hočemo stati na straži. Bog in narod!

Sv. Peter pri Mariboru. Dne 3. julija so obhajali veteranci iz leta 1866 svojo jubilejno pobožnost. Najeli so si sveto mašo z blagoslovom za one rajne svoje tovariše, ki so padli v bitki pri Kraljevem gradu l. 1866 na ta dan. Pristopili so skupno k sv. obhajilu. Bili so sledeči: Duh Franc iz Trčove, Cafuta Janez iz Hrence, Cafuta Martin iz Trčove, Crnko Andrej iz Zimice, Golob Ignacij. Slava jim, rajnim kameradom pa večni mir!

Jarenina. Dne 2. julija, na praznik obiskovanja Matere Božje je priredila jareninska dekanija jubilejno procesijo v Marijino baziliko v Maribor. Procesije se je udeležilo nad 3000 romarjev. V skoraj polni cerkvi je imel slavnostno pridigo jareninski kaplan č. g. Evald Vračko. Prosil je Mater Božjo, da bi ona pri Bogu prosila za trojno milost: 1. da slovenski narod ne bi nikdar zgubil svoje svete katoliške vere; 2. da se ne bi nikdar odtujil cerkvenemu življenju in 3. da bi vedno pridno rabil zveličanske pripomočke in da ne bi iz oči zgubil skrb za večno zveličanje. Pridiga je napnila vsakako na poslušalce velik utis. Maševal je ob asistenti dveh gospodov č. g. Matija Zemljčič, župnik v Št. Juriju ob Pesnici. Petje je preskrbel jareninski pev-

ski zbor, ki je izvrstno proizvajal novo Wagnerjevo latinsko sv. mašo. Vse se je čudilo nad petjem in nihče ni hotel verjeti, da so to pevci in pevkinje iz dežele. Takega pevskega zbora pa ne najdeš tako hitro. Presvetlemu knezu in škofu se je poslal v Podčetrtek brzjavni pozdrav.

Meja se pogreza. Pri dopolnilni volitvi v občinski odbor pri St. Ilju v Slov. goricah so prodrli vsi trije nemški kandidati. „Marburgerca“ piše, da je to zasluga „Südmarke“, a nepobita resnica je, da je Nemcem to zmago priboril nekdo drugi. Prežalostno!

Slovenska last je postalo nedavno veleposestvo Berje v Vinarjih, dalje posestvo Windischevo v Ormožu in Urmovo posestvo v Nuhredu ob Dravi. Štajerski Slovenci, ohranite slovenstvu svojo krasno zemljo!

Strahovita suša pritiska na ptujsko okolico, zlasti pa na polje; že skoraj tri mesece ni bilo pravega deža. Trate so popolnoma suhe, vsi sadeži so zaostali, in ako nam Bog kmalu ne pošlje moče, bo beda med kmečkim ljudstvom nepopisna.

Ljutomerski glavar pl. Rainer je prestavljen v Bruck na Zgornjem Štajerskem namesto novega ptujskega glavarja Weissa.

V Ljutomeru se je dne 22. m. m. poročil g. Ferdinand Pihlar iz Žerovinec z gđo. Aniko Haložanovo iz Radomerja. Pri tej priložnosti so se čast. gostje tudi spomnili naših revnih dijakov ter nabrali za mariborsko dijaško kuhinjo 10 K 40 vin. Novoporočencema naše iskrene čestitke!

V Črešnjevcu pri Slov. Bistrici se je obesil dne 26. junija 1908 znani občinski ubogi Valentin Juhart, star 77 let, nad stopnjicami pri škodnjem hišnega posestnika Jurija Jernejšeka, vulgo Hlapeja. Izvolil si je trenotek, da konča svoje življenje, ko je bila šolska sveta maša, domačih pa ni bilo doma, ker so odšli na travnike. Hišni gospodar ga dolgo ni zapazil, mislil je, da na stopnicah počiva, ali da mu je slabo. Se-le, ko ni dobil od njega nikakega odgovora, pogledal ga je natančneje in videl strašen prizor. Naznanilo se je žandarmeriji na Pragersko. Pokojni Valentin Juhart je bil rojen na Črešnjevcu, znan je bil radi svoje sirovitosti, in je grozil večkrat temu ali onemu z nožem. Dne 26. junija 1908 bi bil moral biti odveden v Maribor k okrožnemu sodišču, da ga obsodijo. In res, prišel je tudi gospod Romih, vodja žandarmerijske postaje na Pragerskem, v Črešnjevce — a Valentin Juhart si je sam vzel poprej življenje.

— ne zameri — te nabijem. Ej, Katjuša, podaj mi kozarček vode, da bo drznejši.“

Kuharica je šla in prinesla starosti. Starosta je nazdravil, spil, se obrisal in začel govoriti. — „Vse eno je“, št misli, „ni moja krivda, da ga ne hvalijo; povem mu resnico, kakor govore.“ — In osmelil se je starosta in začel govoriti.

„Mrmrajo, Mihajlo Semjonovič, mrmrajo.“

„A kaj govore? Povej!“

„To pravijo: on veruje v Boga.“

Oskrbnik se je smejal.

„To, kdo je rekel to?“

„Vsi govore tako. Pravijo: vragu se je zapisal.“

Oskrbnik se smeje.

„To je dobro“, pravi, „pa povej mi posamezno, kaj kdo govori. Kaj pravi Vazka?“

Starosta ni hotel tožiti svojih, pa z Vazilijem je imel staro sovraštvo.

„Vazilij se najbolj roga“, pravi.

„A kaj govori, to povej!“

„Grozno je povedati. Ne uide“, pravi, „smrti brez kazni.“

„Aj, fant, kaj blebeta — ne bo me dobil, njegove roke me ne dosežejo. Lepo“, pravi, „se pogramo s teboj, Vazka! No, in Tiška-pes tudi tako?“

„Da, vsi govore grdo.“

„Kaj pa govore?“

„Grdo je ponavljati.“

„A kaj je grdo? Ne blebeči, povej!“

„Pravijo, naj mu počti trebuh in uidejo naj mu čreva.“

Razveselil se je Mihajl Semjonovič in se zasmejal.

„Bomo videli, pri kom prej uidejo. Kdo je to rekel? Tiška?“

„Da; nihče ni rekel dobre besede, vsi se rogajo, vsi zabavljajo.“

„No, a Petruška Mihejič, kaj? Kaj pravi? Tudi on se roga, lump?“

„Ne, Mihajlo Semjonovič, Peter se nič ne roga.“

„Kako da ne?“

„On izmed vseh muzikov ni nič govoril. In on je moder muzik. Čudil sem se mu, Mihajlo Semjonovič!“

„A zakaj?“

„Za to, kar je storil, in vsi muziki se tudi čudijo.“

„No, kaj je naredil?“

„Zelo čudno je to! Jezdil sem k njemu. Pri Tarknu orje na poševni desetini. Jezdil sem k njemu, slišim, da poje nektlo tako tanko in lepo, in na oralu spređaj, na ojesu, se nekaj svetl.“

„No?“

„Sveti se, pravi ogenjček. Prijezdimo bližje, gledam: voščena svečka za pet kopejk je prilepljena na prečnico in gori, in veter je ne ugasne. In on hodi po novi lebi, orje in poje velikonočne pesmi. In obrača in čisti, a svečka ne ugasne. Pri meni postane, preloži palico, obrne plug — svečka vedno gori in ne ugasne.“

„A kaj je rekel?“

„Nič ni rekel. Samo pogledal me je, se pokrižal in spet zapel.“

„Kako, ali si govoril z njim?“

„Govoril sem, a šli so tedaj mimo muziki in so se mu začeli smejati.“

„Glejte“, so rekli, „Mihejič se ne bo nikoli odkrižal greha, ker je oral na velikonočni pondelek.“

„Kaj je rekel?“

Celje. Umril je tukaj odvetnik dr. Stepisch-negg. Bil je hud nasprotnik Slovencev.

Slivnica pri Celju. Na predvečer slovanskih apostolov smo kurili kres na Rogovilčevi gomili. — Umrila je vdova Marija Jagodič, dne 4. t. m., stara 82 let. Blaga mama, zapušča dva sinova, oba že ugledna kmetovalca, in eno hčer.

Šoštanj. Cesar je potrdil izvolitev Karla Adamoviona pl. Chepina za načelnika okrajnega zastopa šoštanjanskega in Josipa Skaze za njegovega namestnika.

Pri Sv. Jederti nad Laškimi smo dobili poštni nabiralnik; sel hodi trikrat v tednu na Laško. Posređoval je dr. Benkovič.

V Noviščah pri Gornjemgrađu je umrla pred kratkim najstarejša žena Uršula Golob. Dočkala je visoko starost 120 let.

Smartno pri Gornjemgrađu. Tukaj je ubila dne 15. junija med nevihto 12 letnega dečka Ivana Klančnika strela. Stopil je na suho in ko je privezoval splav k bližnji vrbi, je tresčilo v njo in ubilo dečka.

Planina. Dne 18. junija t. l. je umrl pri nas najstarejši mož cele planinske župnije, Jakob Pajk. Bil je že nad 88 let star.

Sv. Jakob na Dolu. V nedeljo, dne 28. m. m. so mil. knezoškof blagoslovili temeljni kamen nove župnijske cerkve.

Veržej. V Muri je utonil nadučitelj Vanda, ki je zapustil ženo in osem nepreskrbljenih otrok.

Avtomatični telefon uvede poštna uprava v Gradcu.

Koroške novice.

Škocjan pri Sinčevasi. Dne 28. junija se je zbralo v Škocjanu lepo število zavednega koroškega slovenskega ljudstva. Prišli so navdušeni mladeniči in mladenke v narodni noši od blizu in daleč. Bil je to takorekoč mali ljudski tabor podjunskih Korotancev! Zborovanje je vodil g. Vunček. Govoril je: Franc Žebot kot zastopnik štajerskih mladeničev poldrugo uro o teh-le točkah: A. Cesa je našemu ljudstvu najbolj treba: 1. Izobrazbe, 2. organizacije. B. Naši nasprstniki in C. Naša mladinska organizacija. Dalje so govorili mladeniči: Ant. Gril o narodnem gospodarstvu, Jožef Krof o skupnosti slovenskih mladeničev, g. Čarf in č. g. kanonik Dobrovc iz Velikoveca. Nastopili so tudi vrli tamburashi iz Dobrlevasi, ki so tudi pevali krasne slovenske pesmice. Res, Korotan vstaja! Le naprej, ti, četa mlada korotanska! Štajerski in koroški mladeniči so si obljubili delati skupno za napredek svoj in svojega milega naroda!

„Rekel je samo: Na zemlji mir, ljudem blagoslov!“ Prijel je spet za plug, udaril po konjih in zapel s tankim glasom, a svečka gori in ne ugasne.“

Oskrbnik se je nehal smejeti, odložil je kitaro, povesil glavo in se zamislil.

Sedel je, sedel, zapodil kuharico, starosto, in je stopil za zaveso, legel na posteljo, in začel tam vzdihovati, kot bi peljali voz žita. Prišla je k njemu žena in ga jela tolažiti; ni ji odgovoril. Rekel je samo:

„Premagal me je. Tudi name je prišlo.“

Žena mu je začela prigovarjati.

„Pelji se in jih odpusti! Nič ne bo. Kakšne stvari si uganjal in se nisi bal; a kaj te je zdaj tako ustrašilo?“

„Propadel sem“, pravi, „premagal me je. Pojdi, dokler si zdrava, to ni za tvoj razum.“

In tako ni ostal.

Zjutraj je vstal, delal se je kot prej; a to ni bil več Mihajl Semjonovič, vidno ga je bolelo srce. Začel je premišljati in ni prišel do ničesar. Vedno je sedel doma.

Ne dolgo potem je tudi dogospodaril. O Petrovem je prišel gospod. Pozval ga je — oskrbnik je bolan, pravijo. Drugi dan ga je spet pozval — je bolan. Zvedel je gospod, da pijančuje in ga je odstavil.

Mihajl Semjonovič je začel živeti na vasi brez dela. Se bolj žalosten je postal, ves se je zalumpal; kar je bilo, je zapil; tako je padel, da je vkradel ženi nogavice in jih nosil v krčmo. Celo mužiki so se ga usmilili in mu dali piti.

Ni živel celo leto od tedaj. Radi pijače je umrl.

Hajlanje v Velikovecu. 28. in 29. junija so nemški neodrešenci imeli svojo pogansko slavlje: obračali so solnce! Prav po ajdovsko so se skazali. Čestitamo! Žal, da je mnogo slovenskega ljudstva delalo štafazo našim najhujšim nasprotnikom. Ljudstvo koroško, spoznavaj svoje prijatelje in ogibaj se sovražnikov!

Vovbre. „Krščansko-soc. ljudsko društvo za Vovbre in okolico“ priredi dne 12. julija ob 3. uri popoldne v prostorih župnišča v Vovbrah svoj občni zbor. Govorili bodo med drugimi č. g. župnik Poljanec o lurskem romanju. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Letovičar iz nebeškega kraljestva, neki kitajski poročnik z družino, se je nastanil za čas letovišene dobe na Otoku ob Vrbskem jezeru.

Mladini.

Pismo mladeničem.

XI.

Nek knez se je spremljal, tako nam pripoveduje Peter Hebel, ko zagleda na polju pridnega in veselega kmetiča. Začel se je z njim pogovarjati. Izvedel je od njega, da njiva ni njegova lastnina, ampak da dela kot dninar za petnajst krajcarjev na dan. Knez, ki je seveda rabil za svoje izdatke več denarja, ni mogel izračunati, kako je mogoče, da izhaja ubogi kmetič s petnajstimi krajcarji na dan. Čudil se je še bolj, ko je videl, da je možek tako dobre volje. Priden kmetič pa je odgovoril knezu: „To bi bilo slabo, če bi jaz porabil petnajst krajcarjev na dan. Samo fretjino rabim; z eno tretjino odplačujem svoje dolgove, ostalo tretjino pa nalagam v hranilnico.“ To je bila za kneza nova uganka. Pa veseli mož je nadaljeval: „Jaz delim svoj zaslužek s svojimi stariši, ki ne morejo več delati in z svojimi otroci, ki se še morajo dela učiti. Prvim plačujem ljubezen, ki so mi jo skazovali v mojih otroških letih, od svojih otrok pa upam, da me v starosti ne bodo zapustili.“ Knez je bogato poplašal tega moža za njegovo poštenost in celo skrbel za njegove otroke.

Koliko mladih ljudi misli ravno tako kakor ta knez, veliko jih misli, da ni mogoče pri malem zaslužku si kaj prištediti. Pa je mogoče. Predragi mladeniči! Tole moraš manj izdajati kakor prejemaš, to je cela skrivnost varčevanja. Zato pa

1. pazi kolikor mogoče na svoje reči in varuj jih. Poglejte nekatere ljudi, kako delajo s svojo obleko, s svojim orodjem itd.! Komaj so dobili kako novo obleko, je že umazana in raztrgana. Marsikateri delavec uniči svoje orodje v enem letu, drugemu služi deset let. Treba je, da imaš skrb za svoje reči, da jih lepo shranjuješ in na nje paziš. Če je kaj za popraviti, popravi hitro! Jezdec ni dal hitro zabit žreblija, ki je padel konju iz podkve. Kaj se je zgodilo? Konj je zgubil podkvo, začel je šantati ter nazadnje padel in poginil. Iz malega raste veliko.

Shranjevati je treba tudi malopomembne reči. Pobožna navada je pri nas, da se pobirajo krušne drobtinice. Dar božji se ne sme tritati. Tako bi moral tudi z drugimi reči ravnati, ki so koristne nam ali pa živini, z obleko, z drvami, z jedili, pijačami itd. Ko je nemški cesar Viljem umrl, našli so v njegovih sobi vse polno malih, belih listkov papirja; cesar jih je trgal od došlih pisem, da bi jih pri priliki porabil za razne zapiske. Tudi kuverte, ki jih je dobival, jih je shranjeval in jih še enkrat porabil. Obleko je še-le po dolgi rabi odložil. Njegovi robei in škornji so mogli tako dolgo zdržati, da jih ni bilo mogoče več popravljati.

2. Kar kupiš, plačaj takoj! Nič ni hujšega na svetu kakor dolgovi. Prazna možnja ne more ravno stati, pravi nemški pregovor. Zadolžen človek pa tudi ne. O nekem kralju se pripoveduje, da je v trgovini kupoval razne reči. Ko je hotel plačati, mu pravi trgovec, da ni sile. Kralj pa je hotel takoj plačati. Ko je trgovec napravil račun, pa vidi kralj, da nima toliko s seboj. Rajši ni nič kupil, kakor da bi bil dolžan ostal. — Na Dunaju se je ustrelil l. 1888. meseca marca nek državni pravdnik, ki je svojim otrokom to-le oporoško zapustil: „Ne jemljite nikdar karte v roke; varujte se dolgov; trpite rajši glad in

žejo, kakor da bi si kak krajcar izposodili.“

Obrni vsak vinar dva ali trikrat predno ga izdaš. Če hočeš kaj kupiti, vprašaj se: Ali mi je to res neobhodno potrebno? Če lahko na to vprašanje z mirno vestjo odgovoriš „ha“, potem kupi! Kolikokrat bo denar potoval zopet nazaj v žep! Koliko še-le boš lahko vsako leto na stran položil, če se boš pri vseh rečeh, ki te mičejo, vprašal ne, ali mi je to neobhodno potrebno, ampak, ali to lahko pogrešam. Ne kupi tega, česar ne potrebuješ, drugače boš moral to prodajati, kar potrebuješ. Potem, ko si boš enkrat večje svoje prihranil, si že lahko privoščiš kako nedolžno veselje.

3. Ne igray! Nekateri mladi ljudje radi igrajo na karte. Koliko huđega pa povzroči kvartanje! Delo se zamuja, molitev se opušča, preklinja se pri kvartanju, sovraštvo in razne zamere povzročajo kvartanje. Ne sodite me preostro! Za marsikaterega mladeniča bi bilo bolje, da ne bi bil vzel kvart v roke. Seveda se lahko igra tudi brez denarja, samo za zabavo. Pa komur se enkrat kvartanje dopade, temu postane lahko strast; začel bo svoje spretnosti v kvartanju tudi praktično porabljal. Tudi kegljanje za denar postane lahko velika strast in je že marsikaterega pokopalo.

5. Skrči svoje potrebe kalikor mogoče! „Moje bogastvo ni obstalo v velikosti mojega premoženja, temveč v malenkosti mojih potrebščin“, tako si je dal na svoj spomenik zapisati nek parlamentarec v Ameriki. On se je povzpel iz čisto nizkega stanu do najvišje stopinje v državi. „Kdo je najbogatejši“, tako so vprašali modrijana. In ta je odgovoril: „Tisti, ki ima najmanj potrebščin.“ O tem bi vam še rad nekaj pisal v prihodnjem pismu. In danes vas, predragi slovanski mladeniči, prav lepo pozdravim in samo želim, da bi si tē nauke z zlatimi črkami v srce zapisali. Mladjuoljub Ev.

Izobrazbi.

Naši zajedavci.

Ogromno je število živalij na zemlji, velikih in malih, v zraku, na suhem in v vodi. Od najmanjše žuželke do velikanskega slona ali še večjega povodnega soma, ki je nad 20 m dolg in požre celega človeka na mah, ima vsaka žival svojo nalogo, ki je človeku ali koristna ali škodljiva. Poleg treh svetov, vode, zraka in suhe zemlje imamo še ogromne množine drugih živalij, navadno malih, ki žive na račun drugih bitij, v katerih ali na katerih se nahajajo. Te živali imenujemo zajedavce ali parazite.

Ker je število zajedavcev pri človeku in pri raznih živalih tako velikansko, hočemo se malo pomuditi samo pri važnejših zajedavcih človekovih. Te lahko razdelimo v dva velika dela. Prvi so oni, ki so tako veliki, da jih lahko s prostim očesom vidimo in žive v človeku ali na človeku. Drugi pa so oni, katerih s prostim očesom ne moremo videti in žive navadno v človeku, bodisi v krvi, koži, pljučah, mesu, črevah itd.

Število teh druge vrste parazitov je neizmerljivo veliko. Do novejših časov človek niti vedel ni, da sploh žive, ker so prostemu očesu nevidne. Ko je pa človeški um poleg neštevilnih drugih novodobnih iznajd iznašel mikroskop (drobno-gled), odkril se mu je na mah cel svet novih bitij, takozvani mikrokozmos ali mali, drobni svet. Ako pogledamo z mikroskopom v kapljo vode, v kateri s prostim očesom ne vidimo ničesar, zdi se nam, da gledamo v alnjak, kjer se rojijo bučele, toliko malih živalic živi v tej sami kapljici vode. Ta mala bitja imenujemo bakterije. Zrak je ves napolnjen s temi živalicami, ki so seveda ravno tako različne, kakor recimo živali v vodi. Vseh nalezljivih boleznih pri človeku in pri živalih so vzrok te bakterije, in sicer imenujemo bakterije, ki povzročajo bolezni, bacile. Bacili so toraj zajedavci. Za vsako nalezljivo bolezen so ti bacili različni; za jetiko, kugo, kolero, čavico, raka, osepnice ali kože itd. Kakor hitro pride eden ali več teh bacilov v poprej zdravega človeka in najde tam primerno bivališče, da se lahko plodi naprej, tedaj človek zboli za nalezljivo boleznijo. Zato je treba ravno pri nalezljivih boleznih tolike pozornosti, da se bacili ne razširjajo od bolnika v svet. Treba se je obrniti takoj na zdravniška, kjer se pokaže kakšna nalezljiva bolezen.

Oni zajedavci, ki smo jih dali v prvo vrsto in žive ali v človeku ali na človeku, niso navadno tako nevarni, kakor nevidni bacili, dasi tudi večkrat niso brez smrtne nevarnosti in težkih posledic, nadležni pa so vsikdar. Gostje, kakor bolha, steni-ca, uš, komar in drugi gotovo niso nikomur ljubi. Toda teh se lahko vsakdo brani brez zdravniške pomoči — seveda kdor ni prelen, kar se še žalibog marsikje pri nas nahaja. Bolj nevarni so pa večji gostje v človeku. Tu imamo v prvi vrsti razne gliste in trakulje. Pomudimo se nekoliko pri trakulji.

Ona zrasede in živi v drobnem črevesju človeškem, kjer se redi od soka, katerega daje hrana človeku. Glava njena je približno tako velika kakor pri mali igli-glavički. Ust nima, temveč ima na vseh štirih straneh po eno sesalo, s katerim se drži človeškega črevesa. Tudi želodec in črev nima, ker jej ni treba ničesar prebavljati. Truplo, ki sestoji približno iz 850 obročkov, doseže dolgot 2—3 m. Njena teža znaša približno 10—25 gr. Obročki ne rasejo zadaj na novo, temveč pri glavi in sicer tako, da se obročki, ki so bili poprej pri glavi, vedno bolj umikajo novim in se oddaljujejo od glave. Kolikor malih spredaj na novo zrasede, toliko popolnoma razvitih zadaj odpade in izide z blatom od človeka. V enem dnevu odpade približno dva obročka, kojih vsaki je 10—11 mm dolg in 5—6 mm širok, dočim so proti glavi obročki vedno manjši. Ko odpade dozorel obroček in pride na svetlo, še živi sam zase nekoliko časa. V njem se nahaja približno 50000 malih jajčič, ki se razširijo v svet. Mikroskop pokaže, da je vsako teh jajčič obdano z delcelo skorjo in je tako precej zavarovano proti vročini in mrazu. Če pride katero teh jajec s hrano v svinjska čreva ali sploh čreva kakšne domače živali, mu odpade ona skorja in jajce je maenkrat mala premikajoča se živalica. Ta živalica se potem zaje v črevo dotične živali in od tam gre ali s krvjo ali kot krt sama naprej rijoč v kakšen mesnat del svojega gostitelja. Notri v mesu se še bolj razvije in čaka svoje usode. Ako sedaj pride taka živalica s surovim nekuhanim mesom v človeka, se tam zaje v tanjšo človeško črevo in zrasede počasi v trakuljo, ki zopet rodi brezštevila jajca.

A ne samo v živalskem temveč tudi v človeškem mesu se more iz jajca začeti razvijati mladič. Bolniki s trakuljo namreč mnogo bruhajo. Tako se lahko zgodi, da pride odpadli obroček v želodec, kjer razpade in njegova jajca ali bolnik vrže na dan ali pa ostanejo notri, kjer jim odpade ona skorja in se zarijejo v razne dele človeškega telesa. Zarijejo se jako rade v možgane, oči, srce in v meso na raznih udih in tudi v pljuča. Bolezni, ki nastanejo, ako se zarije jajce v možgane ali srce so jako različne in je zelo težko določiti ali izvira iz te bolezni iz trakuljinih jajec-mladičev ali od česa drugega. Ako se zarije taka živalica v možgane, se mora v daljšem ali krajšem času zgoditi, da zboli dotičnik na umu in navadno se še-le po smrti njegovi lahko dožene vzrok njegovega umohola. Manj nevarno, kakor pri možganih je to pri očesu. Tukaj imajo zdravniki takozvano očesno ogledalo na razpolago, s katerim lahko vidijo v oko in tudi odstranijo škodljive reči.

Že zgoraj smo omenili, da ima en odpadli obroček nad 50000 jajčič, kojih vsako lahko zredi novo trakuljo. Ako poleg tega še pomislimo, da odvrže trakulja na dan po 2 obročka, pridemo do ogromnega števila 33.500.000 jajec, ki jih producira ena trakulja v enem letu. Na tak način bi moral biti celi svet okužen s trakuljami. A vseeno so redki, ki imajo to težko bolezen. Zakaj? Pomislimo, da se neizmerljivo število teh jajec zgubi in pogine predno pridejo na rodovitna tla. Če pa pridejo jajca v meso raznih živalij, jih pa tudi čaka smrt v kropu, kadar se meso kuha. Če se pa nahajajo v človeškem mesu pa jih pokopljemo z mesom vred pod zemljo. Najbolj gotovi smo, da ne dobimo nikdar te bolezni, ako ne jemo nikdar nekuhanega živalskega mesa, posebno svinjskega in ako se ne družimo z obolelimi živalimi.

Bolezni, ki jih povzročajo trakulja, so jako različne. Pri krepkem in zdravem človeku se navadno ne pokaže kaka posebna bolezen. A slabi občutijo takoj nered v prebavljanju, črevesni in želodčni katar; marsikoga se loti trud, zgubi slast do jedi, a poleg tega trpi grozno lakoto. Bolnika se lotéva

živčne bolezni, nesvest, omotica, krči, razne srčne bolezni itd. Zanimivo je, da mislijo bolniki, ki so imeli poprej trakuljo, še dolgo potem, ko so je že rešeni, da jih ona še vedno muči. To se pravi Hypochondria taeniosa.

Ako čutiš zgorajšnje slabosti, pokliči takoj zdravnika, kajti lahko je, da imaš trakuljo — tega neljubega zajedavca, ker čim dalje odlagaš, tem manj je možnosti, da se rešiš te bolezni. A.

Cerkvene zadeve.

Duhovna gredica. Primicija ali nova sv. maša. Vse se je veseli. Veselje je ne samo v hiši, v družini novomašnika, temveč v celi župniji, da to veselje sega tja v deveto faro. „Kdo ne pozna veselja cele župnije, videti svojega rojaka novo mašo služiti. Kdo občuti radost otrov, otroka pri oltarju gledati, kojega so oni k sv. krstu prinesli. Kdo more izreči starišev presrečno veselje iz novoposvečenih rok lastnega sina prejeti Jezusa presv. Telo, zastavo večnega življenja. Vsa domača duhovnija se raduje, od daleč se snidejo verni, rekoč: „Nove maše ne zamudi, četudi poplate razdereš“, tako primerno opišejo naš blagi rajni Slomšek veselje primicije. — Veliko je to veselje in opravičeno, ker nova maša je res nekaj posebnega. Prav imajo zato ljudje, ker to slovesnost tudi kolikor mogoče na zunaj povzdignejo. Vse je v zastavah, ki primicijantu plapolajo v pozdrav. Iz napisov na slavolikih govorijo novomašniku vdana in odkritosrčna srca topla voščila. Na dan nove maše, tu se počaka na zunaj mišljenje ljudi. Kako je vse živahno! Ljudstva od doma in drugod toliko, da se kar tere. To je lepo znamenje, to je znamenje, da je naše ljudstvo še dobro, to nam je porok, da spoštuje duhovnika, da se res veseli v duhu z novomašnikom. — A primicije so vedno bolj redke, vedno manj se oglašajo mladeničev za duhovniški stan. Temu ni kriv samo duh časa, ampak to, ker je ta stan najbolj odgovoren in ker mora dandanes ravno duhovnik doživeti največ črne nehvaležnosti. Kdor postane dandanes duhovnik, bi lahko rekli, postane marternik, pa vsako breme mu je seve lahko sladko, ako ga nosi v Gospodu. Ko se mladenič odloči za duhovniški stan, se s tem popolnoma odreče svetu in se daruje Bogu. Živi v vednem zatajevanju samega sebe. Živi ne za sebe, temveč za svojo čredo — za ljudi. In kaj mu je tu na zemlji v plačilo? Le prepogosto strastni, krivični napadi, zaničevanja, nehvaležnost in žalost. To vedo naši osmošolci, ko napravijo maturo, ko jim je pot na vse strani odprta. Veliko požrtvovalnosti, kremenitega značaja je treba, ako se tak nadepoln mladenič odloči za sveti in težavni duhovniški stan. Pred kratkim mi je tožil priprost mož, lurški romar, ko sva govorila o bogoslovcih: „Hudi so časi — je rekel — brezvercev nimajo samo na Francoskem, temveč tudi pri nas jih imamo žalibog. Brezvercev imamo veliko, a duhovnikov imamo premalo. Malo jih je, pa ti, ki so, so pravi, so iz prepričanja, so prava klena pšenica.“ Homenljive besede iz ust neukega moža! — Hudi so časi, veliko je polje, obširen vinograd, a delavcev je malo. Zato pa prosimo Boga za naraščaj, za dobre duhovnike, posebno sedaj, ko se bliža čas posvečenja naših novomašnikov! Molimo za nje, da bi jim Bog dal moč, pogum v teh burnih časih, da se ne vstrašijo napadov in zavijanj nasprotnikov. Združimo se, molimo za nje in oni gotovo tudi nas ne bodo pozabili. Komur je pa dama prilika, udeležiti se prve svete maše, naj ne zamudi te milosti, ker kdor je prisoten pri taki prvi sv. maši, lahko dobi posebne odpustke. Že papež Pavel V. (1605.—1621.) so dovolili popoln odpustek vsakemu redovnemu novomašniku in vsem pri tej maši navzočim redovnikom. Sv. oče Leon XIII. so pa ta odpustek podelili vsem novomašnikom in ravno tako tudi popoln odpustek vsem sorodnikom novomašnika do četrtega kolena pod navažnimi pogoji. Sedem let in sedem kvadraten odpustka pa dobijo vsi verniki, če le skesano in pobožno molijo v namen sv. očeta. Poslužimo se nam ponujane se milosti, ne pozabimo pa tudi v molitvah naših novomašnikov, izvoljencev božjih!

Duhovske vesti. Č. g. Frano Ozvalič, kaplan pri Sv. Juriju na Ščavnici, je moral vsled bole-

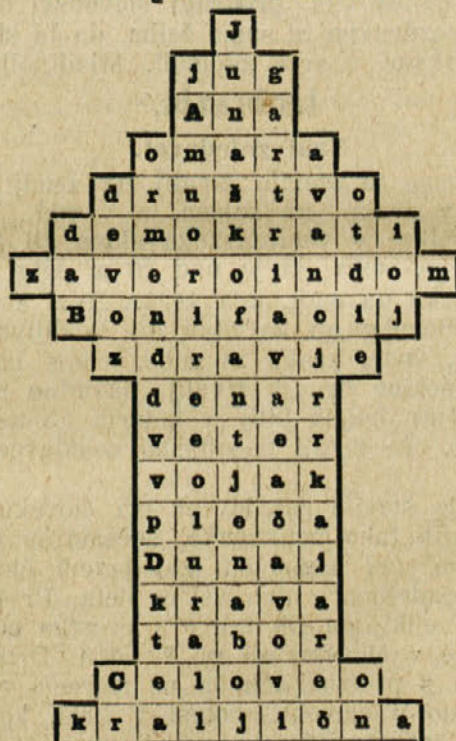
nosti stopiti v začasni pokoj. — Č. g. Anton Pintar je nameščen kot kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni.

Dve novi maši v baziliki „Mater e Milosti“ v Mariboru. V baziliki še ni bilo nove svete maše in letos bodeta kar dve. Prvi bo stopil pred tron „Mater e Milosti“ novomašnik, frančiškan P. Gracijan Heric, dne 10. julija, ki je letos študiral v Ljubljani. Govornik mu bo preč. g. dr. Anton Medved. — Drugi novomašnik je pa P. Ciprijan Napast, ki je študiral letos bogoslovje tu v Mariboru. On bo primiciral dne 26. julija. Govoril mu bo rojak č. g. Janez Nep. Goričan, kaplan pri Sv. Lenuartu v Slov. goricah. — Oba čaštitá gospoda sta bila sošolca na mariborski gimnaziji, potem sta skupaj študirala v Gorici in Kamniku in zdaj ju zopet Gospod kliče pred isti oltar. — P. Gracijan je nečak preč. g. gvardijana in župnika (predmestne župnije, ki je pozidal krasno baziliko „Mater e Milosti“. Ker je postavil Mariji tako lep dom, mu je med mnogimi drugimi milostmi Marija izprosila milost, da je njegov nečak prvi primicijant v veličastnem svetišču. Novomašnikoma in pa preč. p. gvardijanu Kalistu Heric obilo duhovnega veselja — in Mati Milosti naj rosi na vse svoje darove!

Šmartin pri Slovenjgrašču. Kdor stopi v našo župno cerkev, očaran občuduje prekrasen lesteneč, ki bi krasil vsako baziliko. Lesteneč je dragocen in velikodušen dar blagega g. Jos. Rotovnika v Legnu, kateri se je letos udeležil jubilejnega romanja v Lurd.

Razno blago.

Rešitev besedne zastavice.

Rešitev sta nam doposlala: Ciril Mohor iz Maribora in Marija Pfeifer iz Schwanenstadta na Zgornjem Avstrijskem.

Izjava.

Jaz podpisani Štefan Polič, obžalujem, da sem razžalil Antona Eileča na časti in ga prosim, da mi odpusti.

551 Štefan Polič,
Sv. Jakob v Slov. gor.

Domáča pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljšo nadomestilo za pristni sadni mošt „Mostin“ je sestavina naravnih substanc in vsled tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka oživljajoče in pospezuje prebavo. 300 l te pijače narejene iz „Mostin“ stane 9 K 60 vin. „Mostin“ se dobi pri Janez-u Posch, špecerijska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Sviri se pred ponarejanjem. 14

dobre vrste prodaja do konca septembra Kašpar Kriber, p. d. Tišlar v Pazrijah, p. Brdo pri Šmohoru, Koroško.